

175137 - Mükked sünnetler on rekât mıdır, yoksa on iki rekât mıdır? Mükked sünnetler cemaatle kılınabilir mi?

Soru

Buhârî'nin, sahihinde Abdullah b. Ömer'den şu rivâyet etmiş olduğu hadiste İbn-i Ömer şöyle demiştir:

صَلَّيْتُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَكَعَتَيْنِ قَبْلَ الظُّهْرِ، وَرَكَعَتَيْنِ بَعْدَ الظُّهْرِ، وَرَكَعَتَيْنِ بَعْدَ الجُمُعَةِ، {
} وَرَكَعَتَيْنِ بَعْدَ المَغْرِبِ، وَرَكَعَتَيْنِ بَعْدَ العِشَاءِ {

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte öğle namazının farzından önce iki rekât, farzından sonra iki rekât, Cuma namazının farzından sonra iki rekât, akşam namazının farzından sonra iki rekât ve yatsı namazının farzından sonra iki rekât namaz kıldım."

Bu hadiste zikredilen sünnetler, mükked sünnetlerden midir?

Eğer mükked sünnetlerden ise, bu sünnetleri cemaatle kılmak mümkün müdür?

Bu sünnetleri, başka bir namazla birlikte bir niyetle kılmak mümkün müdür?

Detaylı cevap

Birincisi:

İbn-i Ömer'den vârid olan hadiste on rekât geçmektedir. Âişe ve Ümmü Habibe'den -Allah ikisinden de râzı olsun- rivâyet olunan hadis gereği doğru olan görüşe göre mükked sünnetler on iki rekâttır.

Zirâ Âişe ve Ümmü Habibe'den -Allah ikisinden de râzı olsun- rivâyet olunan hadis şu lafızla gelmiştir:

مَنْ صَلَّى فِي يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ رَكْعَةً بُنِيَ لَهُ بَيْتٌ فِي الْجَنَّةِ: أَرْبَعًا قَبْلَ الظُّهْرِ، وَرَكَعَتَيْنِ بَعْدَهَا، وَرَكَعَتَيْنِ {
} بَعْدَ المَغْرِبِ، وَرَكَعَتَيْنِ بَعْدَ العِشَاءِ، وَرَكَعَتَيْنِ قَبْلَ صَلَاةِ الفَجْرِ. { [رواه الترمذي]

"Her kim, bir gün ve gecede, (farz namazlar dışında), sabah namazının farzından önce iki rekât, öğle namazının farzından önce dört rekât, öğle namazının farzından sonra iki rekât, akşam namazının farzından sonra iki rekât ve yatsı namazının farzından sonra iki rekât

olmak üzere on iki rekât(nâfile)namaz kılsa, cennette onun için bir ev yapılır." (Tirmizî; hadis no: 380.Tirmizî hadis hakkında şöyle demiştir: Anbese'nin,Ümmü Habîbe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadis, hasen sahih hadistir. Hadis, aynı zamanda "Sahihi'l-Cami"dedir. Hadis no: 6362)

Değerli âlim Abdulaziz b. Baz -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Müekked sünnetler, on iki rekâttir. Bazı ilim ehli müekked sünnetlerin on rekât olduğu görüşüne varmıştır.Fakat Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den, müekked sünnetlerin on iki rekât olduğuna ve öğle namazının farzından önceki müekked sünnetin dört olduğuna delâlet eden hadis gelmiştir.

Nitekim Âişe -Allah ondan râzı olsun- şöyle demiştir:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَدْعُ أَرْبَعًا قَبْلَ الظُّهْرِ وَرَكَعَتَيْنِ قَبْلَ الصُّبْحِ. [رواه أحمد وأبو داود والنسائي]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- öğle namazının farzından önce dört rekât ve sabah namazının farzından önce iki rekât sünnet namazı bırakmazdı." (Ahmed, Ebu Dâvud ve Nesâî)

İbn-i Ömer'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- sâbit olan hadiste, müekked sünnetler on rekât olup öğle namazının farzından önceki müekked sünnet ise, iki rekâttir. Fakat Âişe ve Ümmü Habibe'nin -Allah ikisinden de râzı olsun-, öğle namazının farzından önce dört rekât olarak ezberlemişlerdir.

Bu konuda kâide şudur: Ezberleyen, ezberlemeyene bir huccettir. Böylelikle müekked sünnetler; öğle namazının farzından önce dört rekât, farzından sonra iki rekât, akşam namazının farzından sonra iki rekât, yatsı namazının farzından sonra iki rekât ve sabah namazının farzından önce iki rekât olmak üzere on iki rekât olarak kalmıştır." ("Mecmû'u Fetâvâ İbn-i Baz"; c: 11, s: 281)

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymin -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Müellif, bu konuda Abdullah b. Ömer'in -Allah ondan ve babasından râzı olsun- şu hadisine dayanarak müekked sünnetleri on rekât saymıştır:

حَفِظْتُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَشْرَ رَكَعَاتٍ: رَكَعَتَيْنِ قَبْلَ الظُّهْرِ وَرَكَعَتَيْنِ بَعْدَهَا وَرَكَعَتَيْنِ بَعْدَ الْمَغْرِبِ وَرَكَعَتَيْنِ بَعْدَ الْعِشَاءِ وَرَكَعَتَيْنِ قَبْلَ الصُّبْحِ. [رواه أحمد والترمذي]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den on rekât sünnet namazı ezberledim: Öğle namazının farzından önce iki rekât, farzından sonra iki rekât, akşam namazının farzından sonra iki rekât, yatsı namazının farzından sonra iki rekât, sabah namazından önce iki rekâttır." (Ahmed ve Tirmizî)

Bu, bu meseledeki iki görüşten birisidir.

Bu meseledeki ikinci görüş ise şudur:

Sahih-i Buhârî'de sâbit olan Âişe'nin -Allah ondan râzı olsun- şu hadisine dayanarak Müekked sünnetler on iki rekâttır.

Âişe -Allah ondan râzı olsun- şöyle demiştir:

كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَدْعُ أَرْبَعًا قَبْلَ الظُّهْرِ. [رواه البخاري]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- öğle namazının farzından önce dört rekât sünnet namazı bırakmazdı (terk etmezdi)." (Buhârî)

Yine Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olduğuna göre o şöyle buyurmuştur:

مَا مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ يُصَلِّي لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ كُلَّ يَوْمٍ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ رَكَعَةً تَطَوُّعًا غَيْرَ فَرِيضَةٍ إِلَّا بُنِيَ لَهُ بَيْتٌ فِي الْجَنَّةِ أَوْ بَنَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ بِهِنَّ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ. [رواه أحمد ومسلم]

"Müslüman bir kul, Allah -azze ve celle-'nin rızâsı için farzların dışında her gün on iki rekât nâfile namaz kılarırsa, ona cennette köşk yapılır veya Allah -azze ve celle- bu on iki rekât namaz sebebiyle ona cennette bir köşk yapar." (Ahmed ve Müslim)

Ümmü Habibe'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunan hadiste şu da zikredilmiştir:

مَنْ صَلَّى فِي يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ رَكْعَةً بُنِيَ لَهُ بَيْتٌ فِي الْجَنَّةِ: أَرْبَعًا قَبْلَ الظُّهْرِ، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَهَا، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَ الْمَغْرَبِ، وَرَكْعَتَيْنِ بَعْدَ الْعِشَاءِ، وَرَكْعَتَيْنِ قَبْلَ صَلَاةِ الْفَجْرِ. [رواه الترمذي]

"Her kim, bir gün ve gecede, (farz namazlar dışında), sabah namazının farzından önce iki rekât, öğle namazının farzından önce dört rekât, öğle namazının farzından sonra iki rekât, akşam namazının farzından sonra iki rekât ve yatsı namazının farzından sonra iki rekât olmak üzere on iki rekât(nâfile)namaz kılsa, cennette onun için bir ev yapılır." (Tirmizî; hadis no: 380.Tirmizî hadis hakkında şöyle demiştir: Anbese'nin,Ümmü Habîbe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadis, hasen sahih hadistir. Hadis, aynı zamanda "Sahihi'l-Cami"dedir. Hadis no: 6362)

Buna göre bu meselede doğru olan görüş şudur:

Müekked sünnetler on iki rekâttır. Bunlar: Sabah namazının farzından önce iki rekât, öğle namazının farzından önce iki selâmla dört rekât, farzından sonra iki rekât, akşam namazının farzından sonra iki rekât ve yatsı namazının farzından sonra iki rekâttır." ("eş-Şerhu'l-Mumti"; c: 4, s: 68)

Şevkânî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Dâvûdî dedi ki: İbn-i Ömer'in hadisinde öğle namazının farzından önce iki rekât, Âişe'nin hadisinde ise, dört rekât gelmiştir. Bu durum, ikisinden her birinin (Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den) gördüğüne yorumlanır. İbn-i Ömer'in, dört rekâttan iki rekâtı unuttuğuna da yorumlanabilir.

Nitekim Hâfız İbn-i Hacer şöyle demiştir:

- Bu uzak bir ihtimaldir. Evlâ olan görüş; her iki duruma yorumlanmasıdır. Buna göre Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- (öğle namazının ilk sünnetini) kimi zaman iki rekât, kimi zaman da dört rekât kıları.

Denildi ki: Bu durum, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in mescitte kıldığı zaman iki rekât ile yetindiğine, evinde kıldığı zaman ise, dört rekât kıldığına yorumlanır.

Şöyle de yorumlanabilir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- evinde iken iki rekât kılar, sonra mescide gider ve orada da iki rekât ile yetinirdi.

Dolayısıyla İbn-i Ömer -Allah ondan ve babasından râzı olsun-, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in mescitte kılmış olduğu iki rekâtı görmüş, evinde kılmış olduğu iki rekâtı görmemiş, fakat Âişe -Allah ondan râzı olsun- her iki durumu da görmüş olabilir.

Birinci görüşü (Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in öğle namazının farzından önce dört rekât kıldığına dâir rivâyeti) destekleyen şey, İmam Ahmed ve Ebu Dâvud'un rivâyet ettikleri Âişe'nin -Allah ondan râzı olsun- şu hadisidir:

كَانَ يُصَلِّي قَبْلَ الظُّهْرِ أَرْبَعًا فِي بَيْتِي ثُمَّ يَخْرُجُ فَيُصَلِّي بِالنَّاسِ ثُمَّ يَرْجِعُ إِلَى بَيْتِي فَيُصَلِّي رَكْعَتَيْنِ. [رواه]
[أحمد وأبو داود]

"(Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-) öğle namazının farzından önce evimde dört rekât kılar, sonra mescide gitmek üzere dışarı çıkar ve insanlara (öğle namazını) kıldırır, sonra tekrar evime döner ve (öğle namazının farzından) sonra iki rekât kılar." (Ahmed ve Ebu Davud)

Ebu Cafer et-Taberî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Öğle namazının farzından önceki dört rekâtlık namaz, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in çoğu zaman yapmış olduğu bir durumdu. İki rekâtlık namaz ise, pek az yapmış olduğu bir durumdu." ("Neylu'l-Evtâr"; c: 3, s: 21)

Değerli âlim Abdulmuhsin el-Abbâd bu konuda şöyle demiştir:

"Ümmü Habibe hadisi ile Âişe'nin hadisi, sayı yönünden ittifak hâindedir. Buna göre namazının farzından önceki müekked sünnet, İbn-i Ömer'in hadisinin aksine dört rekât olur. İbn-i Ömer'in hadisine göre öğle namazının farzından önceki müekked sünnet, iki rekâttır. Şüphesiz ki daha kâmil ve daha fazîletli olan dört rekâtı yerine getirmek (kılmak), daha evlâdır. Kim de iki rekâtı yerine getirirse, bu da güzeldir ve bunda bir beis yoktur." (Sünen-i Ebî Davud Şerhi)

İkincisi:

İbn-i Ömer'in -Allah ondan ve babasından râzı olsun- hadisinde vârid olan iki rekâtlık namaz, Cuma namazının farzından sonra gelen namazdır. Fakat gündüz ve gece hergün tekrar edilen müekked sünnetlerden değildir. Hatta bu iki rekâtlık namaz, müekked sünnetlerden ayrı bir namazdır ve İbn-i Ömer'in rivâyet ettiği şu hadisinde gelen sayıya dâhil değildir:

حَفِظْتُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَشْرَ رَكَعَاتٍ: رَكَعَتَيْنِ قَبْلَ الظُّهْرِ وَرَكَعَتَيْنِ بَعْدَهَا وَرَكَعَتَيْنِ بَعْدَ الْمَغْرِبِ وَرَكَعَتَيْنِ بَعْدَ الْعِشَاءِ وَرَكَعَتَيْنِ قَبْلَ الصُّبْحِ. [رواه أحمد والترمذي]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den on rekât sünnet namazı ezberledim: Öğle namazının farzından önce iki rekât, farzından sonra iki rekât, akşam namazının farzından sonra iki rekât, yatsı namazının farzından sonra iki rekât, sabah namazından önce iki rekâttır." (Ahmed ve Tirmizî)

İmam es-San'ânî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"İbn-i Ömer'in: "Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den on rekât sünnet namazı ezberledim" sözü, hergün tekrar edilmesinden dolayıdır." ("Subulu's-Selâm"; c: 1, s: 316)

Değerli âlim Abdurrahman es-Suheym de bu konuda şöyle demiştir:

"İbn-i Ömer'in hadisinde geçen sünnet, Cuma namazının farzından sonraki namazdır ve müekked sünnetlerden değildir. Aksine bu, müstakil bir namazdır." ("Şerhu'l-Umde"; c: 1, s: 209)

Üçüncüsü:

Nâfile namazlarla müekked sünnetlerde aslolan, tek başına kılınmasıdır. Ancak Terâvih ve Kûsûf namazı gibi cemaatle kılındığı sünnette gelen namazlar bunun dışındadır. Fakat bir kimse, bu nâfile namazları bazen cemaatle kılsa veya birisi cemaatle kılınması için dâvet ederse, bunda bir sakınca yoktur. Ancak bunu devamlı yapılan bir âdet ve insanların bu amaçla biraraya geldikleri bir sünnet hâline getirmemelidir.

Daha fazla bilgi için [\(38606\)](#) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

Dördüncüsü:

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yatsı namazını kıldıktan sonra iki rekâtlık müekked sünneti kıldığı ihtimali gözönünde bulundurularak Âişe'nin -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadisten yatsı namazının farzından sonraki iki rekâtlık sünnetin, gece namazıyla birleştirilerek bir niyetle kılındığı anlaşılmaz. Çünkü hadisin râvisi, Vitir namazını zikretmediği gibi yatsı namazından sonra iki rekâtlık müekked sünneti de zikretmemiştir.

Yine hadisin râvisinin, bununla gece namazını kasedtiği ihtimal dâhilindedir.

Bu konuda [\(38606\)](#) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.